

Programa de matèries de l'examen per accedir a la categoria de metge/metgessa de família en equips d'atenció primària

Temari jurídic

1. Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals: conceptes bàsics; drets i obligacions en matèria de seguretat a la feina; organització de la prevenció de riscos laborals en l'àmbit sanitari.
2. Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat: principis generals; estructura del sistema sanitari públic. Llei 16/2003, de 28 de maig, de cohesió i qualitat del Sistema Nacional de Salut: prestacions del Sistema Nacional de Salut; el Consell Interterritorial; el sistema d'informació sanitària. Reial decret 1093/2010, de 3 de setembre, pel qual s'aprova el conjunt mínim de dades dels informes clínics en el Sistema Nacional de Salut.
3. Llei 5/2003, de 4 d'abril, de salut de les Illes Balears: principis generals; drets i deures dels ciutadans.
4. Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i deures en matèria d'informació i documentació clínica: principis generals; el dret d'informació sanitària; dret a la intimitat.
5. Llei 55/2003, de 16 de desembre, de l'estatut marc del personal estatutari dels serveis de salut: normes generals; classificació del personal estatutari; drets i deures; adquisició i pèrdua de la condició de personal estatutari fix; règim disciplinari.
6. Llei 3/2007, de 22 de març, per la igualtat efectiva de dones i homes: objecte i àmbit d'aplicació; principi d'igualtat i tutela contra la discriminació; polítiques públiques per la igualtat; principi d'igualtat en l'ocupació pública. Llei 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència masclista: àmbit d'aplicació; tutela institucional; dret de les dones víctimes de violència.

7. Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'ordenació de les professions sanitàries: normes generals; exercici de les professions sanitàries; formació dels professionals sanitaris.
8. Llei 4/2015, de 23 de març, de drets i garanties de la persona en el procés de morir: disposicions generals; drets de les persones davant del procés de morir; deures dels professionals sanitaris que atenen a pacients davant del procés de morir; garanties que han de proporcionar les institucions sanitàries o sociosanitàries.

Atenció a la infantesa i l'adolescència

9. Calendari vacunal de les Illes Balears.
10. Tracte a l'atenció primària dels principals trastorns urgents dels infants: febre, vòmits, diarrea, convulsions, dispnea, dolor abdominal, exanemes en la infantesa...
11. Característiques principals de l'atenció dels adolescents: història clínica; aspectes eticolegals; activitats preventives (afectivitat i sexualitat, alimentació, assetjament escolar, tòxics, activitat física, accidents esportius i de trànsit).

Atenció a la dona

12. Tracte a l'atenció primària dels principals problemes de salut durant l'embaràs i el puerperi: nàusees i vòmits, infeccions del tracte urinari, anèmia, hipertensió arterial, diabetis...
13. Mètodes anticonceptius.
14. Activitats preventives per a les dones.
15. Tracte a l'atenció primària dels principals problemes de salut ginecològics: amenorrea i altres trastorns de la regla, hirsutisme, flux vaginal anormal, dolor pelvià, ginecomàstia i nòduls mamaris.
16. Prevenció, detecció precoç i assistència a l'atenció primària en els casos de violència masclista.
17. Atenció de la menopausa: valoració i gestió dels símptomes principals.

Cronicitat i fragilitat

18. Tracte multidisciplinari de les malalties cròniques avançades; concepte de *pacient crònic complex* i de *pacient crònic avançat*; estratificació de la població; planificació anticipada de les decisions.
19. Envel·liment actiu i tracte de les principals síndromes geriàtriques: síndrome confusional, malnutrició, trastorns del son, incontinència.

Atenció del pacient terminal

20. Tractament dels símptomes i de les complicacions principals dels pacients terminals.
21. Atenció i suport als cuidadors; atenció en el dol.

Atenció de l'adult

22. Detecció, control i seguiment dels principals factors de risc cardiovascular; valoració del risc cardiovascular global.
23. Tracte a l'atenció primària dels principals problemes cardiovasculars (cardiopatia isquèmica, fibril·lació auricular, insuficiència cardíaca), de les varius en les extremitats inferiors, de la insuficiència crònica venosa, de la isquèmia en les extremitats inferiors i de la claudicació intermitent.
24. Atenció de les aturades cardiorrespiratòries a la comunitat; reanimació cardiopulmonar avançada.
25. Tracte a l'atenció primària dels principals problemes endocrinològics: diabetis *mellitus*, hipertiroidisme i hipotiroïdisme, nòdul tiroide.
26. Tracte a l'atenció primària dels principals problemes respiratoris dels adults: asma bronquial, malaltia pulmonar obstructiva crònica (MPOC), emfisema pulmonar, bronquitis crònica, pneumònia adquirida en la comunitat, síndrome d'apnea-hipopnea durant el son (SAHO).
27. Tracte a l'atenció primària dels principals problemes aguts i crònics del tracte digestiu: malaltia per reflux gastroesofàgic, úlcera pèptica, gastritis crònica, còlon irritable, diverticulosi, diarrea aguda i crònica, malaltia celíaca, valoració inicial del dolor abdominal; patologies anals més freqüents.

28. Tracte a l'atenció primària dels principals problemes hepàtics: estudi i valoració inicial de l'elevació de les transaminases, hepatitis infeccioses, colelitiasis, cirrosi hepàtica.
29. Tracte a l'atenció primària dels principals problemes de salut infecciosos: valoració de procés febril en la comunitat, grip, infeccions de les vies respiratòries altes, infeccions urinàries, malalties de transmissió sexual, infecció pel virus de la immunodeficiència humana (VIH), tuberculosi.
30. Tracte a l'atenció primària dels principals problemes de la conducta i de les relacions: depressió i ansietat, trastorns del son, trastorns de l'alimentació i de l'autoimatge, atenció del pacient agressiu, alcoholisme i altres addiccions a drogues freqüents (heroïna, cocaïna...).
31. Tracte a l'atenció primària dels principals problemes del sistema nerviós: cefalees, síndrome vertiginosa, síncope, accident vascular cerebral, demència i deteriorament cognitiu, quadre confusional agut, tremolor i malaltia de Parkinson, epilèpsia, pèrdua de la consciència.
32. Tracte a l'atenció primària dels principals problemes hematològics: anèmies i poliglobúlies, leucopènies; tractaments anticoagulants orals.
33. Tracte a l'atenció primària dels principals problemes de la pell: lesions bàsiques de la pell, acne, dermatitis seborreica, dermatitis atòpica, psoriasi, urticària, infeccions cutànies, micosis cutànies, trastorns de la pigmentació.
34. Tracte a l'atenció primària dels principals problemes dels ulls: ull vermell, traumatismes oculars, dolor ocular, alteració de la visió.
35. Tracte a l'atenció primària dels principals problemes musculoesquelètics: cervicàlgia, lumbàlgia i lumbociatàlgia, dorsàlgia, espatla dolorosa, talàlgia; monoartritis i poliartritis; osteoporosi; artrosi; infiltracions; indicacions de fisioteràpia de l'aparell locomotor.
36. Tracte a l'atenció primària de les principals malalties sistèmiques: artritis reumatoide, polimiàlgia reumàtica i arteritis de la temporal.
37. Tracte a l'atenció primària dels traumatismes: esquinços, luxacions i subluxacions, tracte inicial de les fractures, atenció inicial als pacients politraumatitzats; cremades; intoxicacions agudes.

38. Tracte a l'atenció primària dels problemes principals de la cara, del nas, de la boca, del coll i de les oïdes: epistaxi, rinitis, sinusitis, faringitis i laringitis, acúfens, hipoacúsia, otitis.
39. Tracte a l'atenció primària dels problemes de l'aparell genitourinari: litiasi, síndrome prostàtica, malaltia renal crònica, hematúria i proteïnúria.

Temes transversals i de salut pública

40. Activitats preventives i de promoció de la salut a l'atenció primària.
41. Educació per a la salut: consell de salut en la consulta; abordatge del tabaquisme i de l'obesitat; prescripció d'exercici físic; alimentació saludable; educació per a la salut grupal i comunitària.
42. Activitats comunitàries a l'atenció primària.
43. Recerca a l'atenció primària: fases d'una recerca científica.
44. Epidemiologia: el raonament clinicoepidemiològic; tipus d'estudis.
45. Malalties de declaració obligatòria i actuació en cas de brots epidèmics.
46. Seguretat dels pacients: cultura de la seguretat; pràctiques clíniques segures; gestió del risc i sistemes de notificació i aprenentatge dels incidents.
47. Comunicació i entrevista clínica: entrevista clínica, estratègies pràctiques.
48. Ètica a l'atenció primària: principis fonamentals de la bioètica; consentiment informat; valors en l'àmbit professional.
49. Documentació clínica a l'atenció primària: història clínica electrònica; certificats i informes.
50. Gestió de la qualitat: avaluació i millora de la qualitat.
51. Ús racional dels medicaments a l'atenció primària: prescripció raonada; fonts independents d'informació farmacoterapèutica; polimediació; ús de medicaments en situacions especials (insuficiència renal i hepàtica, embaràs, lactància, ancians); farmacovigilància.
52. Gestió de les incapacitats temporals.

Bibliografia

Temes jurídics

- Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals.
- Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat.
- Llei 16/2003, de 28 de maig, de cohesió i qualitat del Sistema Nacional de Salut.
- Reial decret 1093/2010, de 3 de setembre, pel qual s'aprova el conjunt mínim de dades dels informes clínics en el Sistema Nacional de Salut.
- Llei 5/2003, de 4 d'abril, de salut de les Illes Balears.
- Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i deures en matèria d'informació i documentació clínica.
- Llei 55/2003, de 16 de desembre, de l'estatut marc del personal estatutari dels serveis de salut.
- Llei 3/2007, de 22 de març, per la igualtat efectiva de dones i homes.
- Llei 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.
- Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'ordenació de les professions sanitàries.
- Llei 4/2015, de 23 de març, de drets i garanties de la persona en el procés de morir.

Medicina de família, d'altres

- ADROVER BARCELÓ, Rosa Maria; TALTAVULL APARICIO, Joana Maria; MIRALLES XAMENA, Jerònia. *Programa d'atenció domiciliària*. Palma: Gerència d'Atenció Primària de Mallorca, 2017. Disponible en: <www.ibsalut.es/apmallorca/attachments/article/1003/programa-atencio-domiciliaria-apmallorca-ca.pdf> [Consulta: 9 març 2018].
- ALBERTÍ HOMAR, Francesc [et al.]. *Atenció al pacient crònic complex i al pacient crònic avançat*. Palma: Servei de Salut de les Illes Balears, 2017. Disponible en: <www.ibsalut.es/apmallorca/attachments/article/1472/2017-atencio-pacient-cronic-complex-i-avan%C3%A7at-ca.pdf> [Consulta: 9 març 2018].

- ALOMAR CASTELL, Margalida. *Guia de bones pràctiques en l'atenció de l'embaràs, del puerperi i del període neonatal en l'àrea de salut maternoinfantil de les Illes Balears*. Palma: Direcció General de Salut Pública i Participació, 2017. Disponible en: <www.caib.es/sacmicrofront/archivopub.do?ctrl=MCRST335ZI228847&id=228847> [Consulta: 9 març 2018].
- BORRELL I CARRIÓ, Francesc. *Entrevista clínica: manual de estratègies pràctiques*. Barcelona: Semfyc Edicions, 2004. Disponible en: <www.semfyc.es/wp-content/uploads/2016/05/EntrevistaClinica_Borrell.pdf> [Consulta: 9 març 2018].
- JARA ZOZAYA, Ana; MIRALLES XAMENA, Jerònia; CARANDELL JÄGER, Eugènia. *Guia de recomanacions per a pacients polimedicats*. Palma: Servei de Salut de les Illes Balears, 2010. Disponible en: <www.ibsalut.es/apmallorca/attachments/article/1070/guia-polimedicat-ca.pdf> [Consulta: 9 març 2018].
- MARTÍN ZURRO, Amando; CANO PÉREZ, Juan Francisco; GENÉ BADIA, Joan [ed.]. *Atención primaria: principios, organización y métodos en medicina de familia*. Barcelona: Elsevier, 2014.
- MIGUÉLEZ CHAMORRO, Angèlica [et al.]. *Pla d'atenció a les persones amb malalties cròniques, 2016-2021, el repte del Sistema Sanitari*. Palma: Conselleria de Salut, 2017. Disponible en: <www.ibsalut.es/ibsalut/docs/ciutada/pla_cronicitat/Pla_Cronicitat_CAT.pdf> [Consulta: 9 març 2018].
- SOCIEDAD ESPAÑOLA DE MEDICINA DE FAMILIA Y COMUNITARIA. *Guía de actuación en atención primaria*. Barcelona: Semfyc Edicions, 2011.
- SOCIEDAD ESPAÑOLA DE MEDICINA DE FAMILIA Y COMUNITARIA. *Guía terapéutica en atención primaria*. Barcelona: Semfyc Edicions, 2016.

Educació per a la salut i activitats preventives i comunitàries

- CABEZA IRIGOYEN, Elena [et al.]. *Guia per a l'elaboració del mapa d'actius en salut a les Illes Balears*. Palma: Conselleria de Salut, 2015. Disponible en: <e-alvac.caib.es/documentos/mapa_d_actius_en_salut.pdf> [Consulta: 9 març 2018].
- MINISTERIO DE SANIDAD, SERVICIOS SOCIALES E IGUALDAD. *Consejo integral en estilo de vida en AP vinculado con recursos comunitarios en población adulta*. Madrid, 2015. Disponible en: <www.msssi.gob.es/profesionales/saludPublica/prevPromocion/Estrategia/docs/Consejo_Integral_EstiloVida_en_AtencionPrimaria.pdf> [Consulta: 9 març 2018].
- MINISTERIO DE SANIDAD, SERVICIOS SOCIALES E IGUALDAD. *Estilos de vida saludable* [en línia]. Disponible en: <www.estilosdevidasaludable.msssi.gob.es> [Consulta: 9 març 2018].
- MINISTERIO DE SANIDAD, SERVICIOS SOCIALES E IGUALDAD. *Guía para la implementación local de la Estrategia de Promoción de la salud y prevención en el SNS*. Madrid, 2015. Disponible en: <www.msssi.gob.es/profesionales/saludPublica/prevPromocion/Estrategia/docs/Guia_implementacion_local.pdf> [Consulta: 9 març 2018].

- Sociedad Española de Medicina de Familia y Comunitaria. Programa de actividades preventivas y de promoción de la salud (PAPPS). Actualización 2016. *Aten Primaria* 2016;48 [en línia]. Disponible en: <www.elsevier.es/es-revista-atencion-primaria-27-sumario-vol-48-num-s1-S0212656716X70102> [Consulta: 9 març 2018].

Vacunació

- DIRECCIÓ GENERAL DE SALUT PÚBLICA I PARTICIPACIÓ. *Vacunacions* [en línia]. Disponible en: <www.caib.es/sites/vacunacions/ca/portada-61395>.
- ZUBIZARRETA ALBERDI, Raquel. *Consideraciones generales y calendario básico de vacunaciones en el adulto* [en línia]. Santiago de Compostela (La Corunya): Xunta de Galicia, 2017. Disponible en: <www.fisterra.com/guias-clinicas/consideraciones-generales-calendario-basico-vacunaciones-adulto> [Consulta: 9 març 2018].

Estratègies de les Illes Balears

- SERVEI DE PLANIFICACIÓ SANITÀRIA. *Estratègies de Salut* [en línia]. Disponible en: <www.caib.es/sites/planificaciosanitaria/ca/portada-34065> [Consulta: 9 març 2018].

Estratègies del Sistema Nacional de Salut

- MINISTERIO DE SANIDAD, SERVICIOS SOCIALES E IGUALDAD. *Estrategia de Seguridad del Paciente del Sistema Nacional de Salud: período 2015-2020*. Madrid, 2016. Disponible en: <www.seguridaddelpaciente.es/resources/documentos/2015/EstrategiaSeguridaddelPaciente2015-2020.pdf> [Consulta: 9 març 2018].
- MINISTERIO DE SANIDAD, SERVICIOS SOCIALES E IGUALDAD. *Estrategia para el abordaje de la cronicidad en el SNS*. Madrid, 2012. Disponible en: <www.msssi.gob.es/organizacion/sns/planCalidadSNS/pdf/ESTRATEGIA_ABORDAJE_CRONICIDAD.pdf> [Consulta: 9 març 2018].
- MINISTERIO DE SANIDAD, SERVICIOS SOCIALES E IGUALDAD. *Estrategia de promoción de la salud y prevención en el SNS*. Madrid, 2014. Disponible en: <www.msssi.gob.es/profesionales/saludPublica/prevPromocion/Estrategia/docs/EstrategiaPromocionSaludPrevencionSNS.pdf> [Consulta: 9 març 2018].

Tabaquisme

- DIRECCIÓ GENERAL DE SALUT PÚBLICA I PARTICIPACIÓ. *Guies d'intervenció (Manual d'ajuda per deixar de fumar, Guia d'intervenció individual per al tractament del tabaquisme, Guia d'intervenció grupal per al tractament del tabaquisme)* [en línia]. Palma, s/d. Disponible en: <www.caib.es/sites/tabaquisme/ca/guia_de_intervencion-86942> [Consulta: 9 març 2018].

Programes de detecció precoç

- DIRECCIÓ GENERAL DE SALUT PÚBLICA I PARTICIPACIÓ. *Programa de detecció precoç del càncer de mama* [en línia]. Disponible en: <www.caib.es/sites/detecciocancermama/ca/portada-33708> [Consulta: 9 març 2018].

- DIRECCIÓ GENERAL DE SALUT PÚBLICA I PARTICIPACIÓ. *Programa de detecció precoç de càncer de còlon* [en línia]. Disponible en: <www.caib.es/sites/detecciocancercolon/ca/portada-71604> [Consulta: 9 març 2018].
- TOBAJAS RUBER, Pablo [coord.]. *Programa de detección precoz del cáncer de cérvix* Servicio de Salud de las Islas Baleares, s/d. Disponible en: <www.ibsalut.es/apmallorca/attachments/article/832/programa-prevencion-cancer-cervix-2004.pdf> [Consulta: 9 març 2018].

Violència de gènere

- VIDAL MANGAS, M. Carme [coord.]. *Protocol d'actuació sanitària davant la violència masclista a les Illes Balears*. Palma: Direcció General de Salut Pública i Participació, 2017. Disponible en: <www.caib.es/sacmicrofront/archivopub.do?ctrl=MCRST456ZI234056&id=234056> [Consulta: 6 abril 2018].